

آبونه

سناك آلتى آيلق  
توركيا ايچين ۴۰ غروش ۲۵ غروش  
ممالك اجنييه ايچين ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سى ۵۰ ياره

دوردنجى سنه

# اجتهاد

مؤسس

عبدالله هود

اداره خانه

ايستانبول ، جفال اوغلنده دائره اجتهاد

Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۰ — ۴ نيسان ۱۳۲۹

حریت فكريه يه خادم ، پنجشنبه كونلرى چيقار ، اقتصادى ، اجتماعى ، ادبى مجموعه

# حواج قانونیہ

## قوانین عدلیہ

زوالی عدلیہ من! زوالی محاکمہ، محکمہ شرعیہ لہ من، قانون لہ من، نظام لہ من، اصول محاکمہ لہ من، ارباب مصالحہ من، زوالی ملتہ!... بر طرفدن کمال جسارتہ عہود عتیقہ فی قالب بر مق ایستورہ، دیگر طرفدن عدلیہ منی بولندی غیای پستیدہ ابقا ایدیورہ. محاکمات بیتک توکنمک بیلمیور. متغلبہ، طولاندر بخیلر، حق و حرام بخیلر، ہر نوع ہر کھلر بوندن استفادہ ایدیور. حقوق ضایع اولیور. ایشہ بوندن در کہ مملکتدہ شیمہ امنیت قالمیور. بر رمنہ اعتماد ایدہ میورہ. بو، اشتراک و تعاون حصارخی کورلیور. نقصان عدالت معنویاتی بوزیورہ؛ اہالی ذی اخلاق سزافہ، طولاندر بخیلغہ، فسادہ سوق ایدیور. عفت و ناموس، بوہنکامہ دہ، اہمیتلرخی، موقعلرخی ضایع ایدیورلر. عدلیہ قانون لہ من بر کل واحد تشکیل ایتکدن پک اوزاقدہ. نظایادن صکرہ خیلی قویہ جیلک ایتدک. اوروپانک مجلدات حقوقیہ سنہ طالاق. متصل ترجمہ ایتدک. فقط طرز ترجمہ و اقتباس مزیدہ اطراد یوق. قوانین من ماقبل و مابعددن محر و مدر. یکسوق دکلدہ. معنای غریبسیلہ زدہ «قود» یوقدہ. بو اعتبار ایلہ عدلیہ من پک نقصاندر. ایچندن چیقلماز. ہلہ حقوق مدنیہ منک بولونماسی، حالا مجلہ احکام عدلیہ ایلہ عمل، ملتی پریشان ایدیور. تجارت حقوق غریبسیلہ بزہ نقل ایدلیکی خالدہ جقوق مدنیہ خصوصندہ جودت پاشانک ارتجاعی عفو اولونماز خطیات عدلیہ و سیاسیہ دندر. تجارت قانون مزیدہ پک فسا ترجمہ ایدلشدہ. تشکیل محاکم قانونی پک ناتمامدر. مصالح ابتدائیہ، صلح محکمہ لہ منک نقصانندن طولانی، سورنجمہ دہ قالیور. بو صورتلہ کوچوک حقلر ہر وقت ضایع اولمقدہ در. اوافق شیلر ایچون محکمہ لہ من مراجعتہ دکہ. اصول محاکمہ من بسیط و قطعی دکلدہ. کذلک پک بسیط و جزئی شیلر بدایت

محکمہ لہ منی صولک درجہ دہ اشغال ایدیور. محاکم، محکمہ وجدان حضورندہ مجرم موقعندہ درلر. فکر قاصرانہ مزجہ دولتمز مختلف قوانین عدلیہ بہ محتاجدر. ہر بر عینی قوانین عدلیہ ایلہ غیر قابل ادارہ در. دولتمز مترقی و بالنسبہ مدنی و لایاتی جائزدر. قوانین عدلیہ خجاز و بمن ولایتلرندہ شمدی تطبیق اولونمندی کی، بر جوق یرلردہ دہ تطبیق اولونمقلہ بر ثمرہ و یرمیور. کری ایاتلر من ایچون احوال محلہ بہ موافق یالکتر قوانین ادارہ بہ دکل، قوانین عدلیہ بہ دہ محتاجہ. انکترہ، انکترہ و ہندی عینی قوانین عدلیہ ایلہ می ادارہ ایدیور؟ اصول محاکمہ لہ ممالک بعیدہ من ایچون فضلہ در، غیر قابل تطبیق در. متکامل ملترک سویہ سی، او قوریا زار بولونماری، وسائل نقلیہ سی و سائر دہ نظر دقتہ آنلہ رق یاپیلان بو اصول محاکمہ لہ بدیلر من ایچون حقیقہ چوقدر. کذلک، اصول لک قیود احترازیہ سی آرہ سندہ بزم بر طاقم خلقمز قاجہ جق یوللر بولیور. بعض وطنداشلر من ایچون حبس، بر جزا اولمقدن زیادہ، بر نوع نعمتدر. اوروپادہ جزا عد اولنان برشی بعض عربان نزدندہ بویلہ اولمقدن پک اوزاقدہ. کذلک اوروپاجہ اصلا اہمیتی اولمان جزای نقدی بعض زوکورد خلقمز ایچون اشد عقوباندر.

خلاصہ کلام کرک قوانین عدلیہ، کرک «اصولات» محاکمہ از سر نو محتاج تعدیلدر. یالکتر قویہ، یا خود یالکتر اسکی قوانین و عادات منک علی حالہ اقباسی ہیچ رفاوندہ بی منتج اولماز. تنظیم قوانین دہ - فکر منجہ - ایکی شی نظر دقتہ آئملیدر:

- ۱ - مختلف صنوف خلک حوائج و امزجہ سی؛
- ۲ - قواعد کلیہ حقوقیہ. اگر منحصر آیلری نظریات حقوقیہ بہ نصب نظر اہتمام ایدر ایسہک بابہ جغیز قوانینی تطبیق ایچون - نظری بر مملکت - آرا ملی یز. کذلک منحصر آخلق بولندی سویہ نظر ابتصارہ آلیرسہ حال حاضرہ قناعت ایتکاکمز اقتضا ایدر. بناء علیہ، آئیدہ، بوایکی نقطہ دن بر انقلاب عدلی میدانہ کتیر ملی یز. اوت! انقلاب عدلی دیورہ. باشند آشاغی بہ بر انقلاب عدلی بہ عرض افتقار ایدیورہ. بو انقلابدہ قوانین سایہ سندہ اولور.

بایسته بیله حک بر طاقم قوانین ده واردر . بعض حقوق واردر که بتون ممالك متمدنه برلشور . حقوق تجاریه کی . حتی بتون دنیاده دستور العمل اولان قوانین تجاریه نك توحیدی بیله سه بلنور و تشبیلده وقوع بولیور . آنك ایچون ، احتیاجات وامزجه خلق تدقیق ایدیلیرکن ، عینی زمانده تجارت قانونی کی ، حتی قانون مدینتک بعض اقسامی کی ، حقوقك بر طاقم جهتری اصلاح و تعدیل ایدیله بیلیر . بونده اصلا بر محذور یوقدر .

قوانینمز ، خصوصیله امور عدلیه متفرع اولان قانونلرمز ، نظاملرمز ، اصوللرمز يك متشعبد . ایچندن چیقلماز ذیللر ، حاشیهلر ، متناقص احکام ، آکلاشلماز مقررات ، نواقص ، حشویات ، کلیات حقوقیه مزى عرب صاچه دوندورمشدر . آنك ایچون (قود) اصولنك اختیاریله مهما ممکن قانونلرمزه بر مضبوطیت ویرلمی طرفدارى یم . قانون قولای اوقونلی ، قولای بیلنملی ، قولای بولونمیلیر . اسلوب اعتباریلده مجلات قانونیه مز يك بیوك براطرادسزلق ارأه ایتمکدهدر .

دیگر بر مقاله ده مأمورین قانونندن بحث ایتمش ایدم . عدلیه نك اداره سی ایچون ، هرشیدن اول ، ومأمورین ملکیه قانوننه يك او قدر بکزمه مامك اوزره ، مهم بر مأمورین وحکام قانوننه محتاجز . بونسز اولماز . محاکم ییقلملی ، یکیدن بایلمیلیر . مع التأسف حکامز ارأه هیئت ایدمبور . حکام ده ، مدعى ومدعى علیه ده (غاراتی) سزدر . محاکم ، هرروزکاره معروض بر قایق کی ، هر نفوذه تابع بولنیور . بوکا آنجق مهم بر حکام قانونی مانع اوله بیلیر .

محاکم شرعیه نك ممکن ایسه الفاسی ، دکل ایسه اصلاحی ، شدتله تفریق وظائف و کوره جکری ایشلرک قانون دائره سه کیرمسی طرفدارى ز . بویه اولدینی تقدیرده بو محکمه جکله - طوغریسی - دینك حیثیتی اخلاصه دوام ایدم جکلهدر . امور شخصی ، یعنی فرانسرجه تعبیری ایله (ستاتو برسونهل) مسائلی محاکم شرعیه مودوعدر . احوالده بو

انقلابات دینیه و پسبقولوزیه کی زمانه محتاج دکدر . هیچ بر سائق ، هیچ بر سبب بزى بوخصوصه توقفه مجبور ایدم . عدلیه مزى عدم اصلاحده معذور اوله مایز . بر ساعت اول ، هانکی اساسلر اوزرینه بنای قوانین ایدم . جکمزى قرارلاشدیرملی ز . هانکی اساسات حقوقیه و روحیه ، هانکی حوائج اجتماعیه و اقتصادیه ابتداء بو انقلاب واجبی حیز حصوله کتیره جکز ؛ ماضی نه نسبتده احتیاجات حالیه ایله تألیف ایدیله جک ؛ بورالری ایجه دوشونلکدن ، احوال اهالی تعمیق ، عدلیه اعتباریله بقیه ممالك عثمانیه اقسام لازمیه تقسیم ایدلکدن صکره عادتابر محیط المعارف و یا بیوک بر تاریخ تألیف اولنور کی کلیات قوانینمزك تنظیمنه باقلى ز . غرب ، قارشیمزده ، بزه بتون بر کتبخانه قوانین عرض ایدیور . بونلرک اخذ واقعباسی يك اوقدر مشکل برایش دکدر . فن حقوق اورواده خیلى ایلریشدر . قوانینده بسیط بر حاله افراغ اولونمشدر . کذلک امثال ، زوریسپردانس ، دخی بر جوق مسائل معلقه نك حلته بادی اولمشدر . بزده اوروپا حقوقی بیلن ایجه ارباب درایتز اولدینی کی اورواده نده ارباب اختصاص جلبی مشکل برایش دکدر . خلاصه کلام : اوروپا حقوقی زم ایچون قبوسی آچیق بر خزینهدر . مشکل جهت زم تدقیق طبایع وامزجه مزدر . مع التأسف بز بوخصوصه هیچ بر شی یا پامشز . اهالیمز بیلیمورز . پای تحتده نظریات ایله اشتغال ایدنلرمز احوال اهالی بیلمبور . طشره لده طولاشانلر ایسه ، اوروپائی اصوللرله تدقیق و تفحص ایدم بیلیمکن يك اوزا قدرلر . آنسو غرافیا ، ادیان ومذاهب ، اخلاق وطبایع ، سجایا ومزایا اعتباریله حالا عثمانیلر (کشف) ایدلماشدر . آنك ایچون جدی بر تدقیقه باشلامقلمز اقتضا ایدر . عینی زمانده سویه اعتباریله بزدن يك اوزاق اولبان بعض اجنبی اهالینك ، مستعمرات خلقتك اوروپالیلر طرفسندن تحقیق ایدلمش احوالی تتبع ایدر سه ن ظن ایدرم که فائده دن خالی اولماز . شوراسنی ده سوبلیه یم که احوال اهالی تدقیق ایدلمدن

آشاهی اصلاح ایدیلرسه ، البته ، بونك ملتك ترفع سوبه .  
سنده خدمتی اولور . خصوصیه مادیاده قوانینك مكملیتی  
مهم برشیدر . مثلاً املاك و اراضی خصوصنده ، دعوالرك  
سریعاً رؤیتی امرنده برآی قانونك ایده بیله جکی خدمت  
انكار اولونما لیدر .

کوکل اوینله آرزو ایدرکه بزم دستورمن تام و بلا نقصان  
بر آنسقلوبه دی نك بتون معارف بشریه بی احتوا ایتدیکی  
کبی ، بتون حقوق موضوعه منی ، تام و بلا نقصان ، محیط  
بولونسون .

تشکیلات و اداره عدلیه ، محاکم و مؤسسات صلحیه ،  
دعوی و کیلری ، آناسیویل ، و بونلره متفرع خصوصات  
عدلیه ، طویدن ، ردن ، تنسیق ایدم لیدر .

یوقا کر حال حاضرده دوام ایدر ایسه ك تذبذب  
عدلیه دهشتلی بر بحران اقتصادی واجتماعیه میدان ویرر .  
بوکی بحرانلری ایسه علی الاکثر اختلافات متنوعه و مداخله لر  
تعقیب ایدر .

ضایع ایده جك بر دقیقه من یوقدر و اوله ماز . دولتمزك  
و هر دولتك البرنجی وظیفه سی اجرای عدالتدر . عدالتسز  
بر هیئت پایدار اوله ماق بر امر طبیعیدر . بناء علیه بر انقلاب  
سیاسی یایدیغمز کبی برده عدلی واداری انقلاب یایمق ،  
اصول سابقه - ویا لاحق - به وداع ایتك اقتضا ایدر .

غبطه ۲۲ مارت ۱۳۲۹

مهرل نوری

بر تبشیر ادبی

کلامك نسخر مزده اعتباراً ردت هانم نایب  
فاضلوت نسامزده بری مجموعه مزه يك مرهم مقالات  
و مضمر صید مطالبات اهدا ایده جکدر . ردت هانم افندی  
ردمبات ، یعنی یسقر لوزی رادیسندره هالا قطع مراملدر  
بولنامه برادیه بی همتادره . شمردی به قدر کندر یسنگ قابیلدر  
وردمبات نقطه نظر مندره و قوعبر لاره کشفیاتی هرا مراره

نوع احکام حقوقیه بی بیجون بر قانون تحت آلمیده حاکم  
افندیلری آشاهی یوقاری سربست بر اقلم ؟ محاکم شرعیه  
انواع تزویراته محل ویر یور . بتون مواضعه ایشلری  
اورادن چقیور . مقالات محررلکی وظائفنده ، بر طاقم  
و کالتنامه لرك اخر اچنده ، خصوصیه اثبات وراثت دعواسنده  
جدا کولنج شیلر اولیور . بوراده ، بو کولنج دعوالردن  
بر قاجنی تصویر ایتسه ك قارئر منك کوله جککری ، فقط  
آندن صکره هونکور هونکور آغلیه جقلری طبیعیدر .

Etat Civil دنیلن قیود زده يك اللهقدر . آناسیویل  
بولونماسی جدا نهایتسز او یغونسز ققلره محل و امکان  
ویر یور . حقوق ضایع اولیور . ارباب فساد ایسته دککری  
وجه اوزره ، طاغ باشنده حیدود ایشلر کبی ، اورته لنی  
یا قوب قاوور یورلر .

زده عجبا نه عقل ایله ، نه فکر ایله ، نه قفا ایله بر  
انقلاب عدلی یایمندن قایتولاسیونلری قالدیرمق تشبث  
واهینسندره بولنیورز ؟ بر کره محاکمزی اصلاح ، قوانینمزی  
ازسرنو تنظیم ایتلی زکه آندن صکره چلیپلره مراجعت  
حقمن اولسون . حالبوکه محاکمزی شمدیکی حالده دوام  
ایدرسه ! وقوع بولان و بوله جق اولان هر طلبمزر بر عکسی  
جوابه بزى معروض بر اقیور . بالعکس محاکم جدی بر صورتده  
تنسیق اولنور و کلیات قانونیه من مهمما امکان قواعد جدیده  
حقوقیه تقریب ایدیلرسه رأساً قایتولاسیونلری الغا بیله  
ممکندر . بویه بر امر واقع قارشینسندره ایسه اوروپانك شق  
شفهیه صلاحیتی اولماز .

قایتولاسیونلرك طرز و شکل الغاسی ایچون بزم تطبیق  
ایده جکمز اصول ، ژاپون اصولیدر . اختلاف دار و اختلاف  
دین آرتق کلیات حقوقیه مزده تعدیل ایدم لیدر .

قانون هیچ بروقت کری بر ملتی ایلری بر ملت درجه سنه  
اصعاد ایتز . فقط ، هر حالده ، ترقیاده قوانینك تأثیری  
انکار ایدیلره من . بو خصوصده دو قوتور کوستا و لوبون شدتله  
یا کلبور . قوانینك مكملیتی هیچ اولماز سه موانع ترقی و تکاملی  
اورته دن قالدیرر . ایسته بزمده قوانین عدلیه من باشندن